

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Felolvas szerkesztő háborúban léte miatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-száma: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Hetente 3 kor. 50
Fél évre 7 " | Egy hónap 1 " 20

Szerbia halálos vergődése.

Részletek Belgrád bevételéről.

Összeomlik északon az oroszok offenzívája.

Mindenki elismeri, hogy Belgrád bevételére egy katonai, mint politikai szempontból is egyike a legfontosabb hadtényeknek.

Katonai fontossága abban van, hogy bevételével kezünkbe került az összes szerbiai vonalak csomópontja, a nyílt ut északra a Morava völgyébe, s hova tudvalevőleg délkeletre is nagy erővel nyomul előre egy hadosztalunk.

Szerbia teljes összeomlása már napok kérdése csak, de közel állunk már északon is a nagy, döntő győzelemünkhöz.

Mai híreink a következők:

SZERB HARCTÉR ESEMÉNYEI.

Öfelsége és Frank tábornok.

Budapest, dec. 4

Az ötödik hadsereg parancsnoka Frank gyalogsági tábornok tegnap alábbi sürgőnyt intézte őfelségéhez: „Belgrád, 1914. december harmadikán, abban az ünnepélyes pillanatban, amelyben megadott nekünk, hogy a belgrádi várra császári és apostoli királyi felséged dicsőséges zászlaját tűzhessük ki, az összes fegyveres erőnek minden részéről a dicső jelvény körül egybegyűlt köldötsége nevében kérem felségedet, kegyekedjék megengedni, hogy lelkes hódolatunkat legálatosabban bemutatassunk.” Frank gyalogsági tábornok.

E táviratra őfelsége ma Frank tábornokhoz az alábbi sürgőnyt intézte: „A belgrádi várra kiűzött zászlókra feltekintő hű harcosok hódolatát örömmel fogadva, megindult szívvel emlékezem meg derek, kiűnően vezetett balkáni haderőmről. Az ő hősiességének köszönhető Belgrád birtokbavétele is.”

Ferenc József.

Szerbia készült Belgrád elestére.

Szófia, dec. 4.

Nisben már napok óta készültek Belgrád elestére. A hadvezetőség nem reménykedett többé, tisztában voltak Belgrád sorsával, azonban nagyon féltek attól a morális depressziótól, amit a város esete Szerbiában okozni fog. Éppen ezért a szerb lapoknak szigorú utasítás ment, hogy a belgrádi dolgokról egy szót se írjanak. Mintegy egy hete lehetett csupán észrevenni a sajtóban valami olyan óreckvést, mintha a közönséget óvatosan elő akarták volna készíteni Belgrád sorsára. Péter király, mikor közölték vele, hogy Belgrád komoly veszélyben forog és esete minden percben várható, sírva fakadt és azt mondta:

– Ettől az egytől kiméjjem meg az Uristen!

Péter király ideg-baja mostanában abban nyilvánul, hogy minden éjjel Sándor királyival és Draga királynővel álmodik, akik visszahívogatják őt a trónra. A királyt igen gyakran lepik meg sirós-öröcsők, beteg, összeört ember Péter király, akit a háború teljesen megfőrt. György herceg nem akarta e helyről Belgrádot, de a jele, Péter király haza hívatta és könyörgésekkel vette rá arra, hogy ne térjen vissza Belgrádba. A nisz szerbeket heteken át azzal állatta a diplomácia, hogy Sándor trónörökös személyesen ment a cárhoz segítséget kérni. A trónörökös ekkor tényleg nem lehetett látni hosszabb ideig. De utólag kiderült, hogy egész idő alatt Nisben volt és ez a játék nagy elkeseredést keltett.

Az élet nagyon szomorú Nisben. A sebesültek heteken át alig kapnak meleg ételt. A vezérkar számára is a király konyháján főznek. Az egyedüli dolog, amiből sok van Szerbiában: az ital. A vezérkar már a háború kezdetén minden finomabb italt rekviráltatott a maga számára. Nis női lakosságának legnagyobb részét már két héttel ezelőtt Negotinba szállították,

csak néhány vezérkari tisztnek a neje és a kereskedőasszonyok maradtak a városban. Eleinte azt tervezték, hogy az asszonyokat Úzskóba viszik, de a vezérkar tiltakozott ez ellen a terv ellen, mert Úzskóban tifuszbajrány van.

A két királyi teljesen elvesztette pozícióját. Ujgyszintén Pasich, akit a királyi családból egyedül csak Péter király érintkezik. A „vábapárti”, tehát osztrák magyarbarát képviselők nyíltan izgatnak a Karagorjevics-dinasztia ellen.

A nisz lapok közlik, hogy alig mulik el nap, hogy Cetinjében ne csak le egy-egy bomba a városnak valamely pontjára. Ilyenkor – írják a szerb lapok – Nikita maga is a helyszínre és rögtön buzdító beszédet tart népéhez.

Csapatunk elfoglalták Arangyelovácot.

Szófia, dec. 4.

A Kambana nisz tudósítója jelent: Az osztrák-magyar csapatok ma elfoglalták Arangyelovácot. A szerb haderők nagy veszteségekkel kénytelenek voltak visszavonulni és Topola környékén várják az újabb támadásokat. Rudnikből a szerb haderők pánikszertűn menekülnek és a szerbek lovas csapatok kiűztek ki, hogy a rohanó győzelem felhajtásának, mert attól félnek, hogy a menekülő katonák az egész sereget magukkal ragadják. Az osztrák-magyar sereg szerbiai diadalmi Szófiában nagy örömet keltettek és bizonyosságot nyújtanak annak, hogy az egész szerb haderőnek ellenálló képessége megtört.

Szófia, dec. 4.

Az osztrák-magyar csapatoknak keves offenzívája következtében a szerb haderőket menekülésre kényszerítve visszavonulásukkor minden egymással való összeköttetésük megszakadt. Bojovics és Sturm tábornok seregei Kragujevác környékén egy új védelmi vonalon állottak fel, hogy egy utolsó ellentállással próbálkozzanak meg. Ezek a hadállások még az annektáció válság idején készültek el jó megerősítéssel. Stepanovics serege, amely eredetileg az első szerb védelmi vonalat alkotta, most azzal a feladattal van megbízva, hogy a szerbek visszavonulását fedezze. A szerb hadvezetőségnek az volt a célja, hogy pozíciós háborút idézzen elő, de az osztrák-magyar haderő erős offenzívája alatt a szerbeknek ez a védelmi terve is megtört. A szófia lapok megjegyzik, hogy a szerb sereg végpusztulása már csak hetek kérdése.

Belgrád szerbiai bázisunk.

Bécs, dec. 4.

Belgrád elfoglalásával lehetségessé válik – fejti ki a Neues Wiener Tagblatt – hogy már az ellenség országában létesíthetünk hadműveleteink számára főbázist, mely alkalmas arra, hogy helyes mederbe terelje az utánszállítás legnagyobb részét.

A Drina-divízió veresége.

Belgrád, dec. 4.

Ugyanakkor, mikor az általános támadási támadás a szerb főváros ellen megkezdődött, csapatunk a part mentén is Belgrád ellen vonultak, hogy löbbtelőt is osztrák alá vehessék a fővárost. Ezt az átkelést a Drina-divízió egy része feltartóztatni igyekezett, azonban csapatunk itt is diadalmaskodtak és a Drina-divíziót megverték és gyors visszavonulásra kényszerítették.

A összes irányokból előnyomuló csapatok diadalmasan teljesítették rendeltetésüket és az előirt időben Belgrád elé érkeztek.

A szerbek visszavonulása.

Szófia, dec. 4.

Nisből jelentik: A lakosság Rudnik környékén minden várost és falut elhagyott. Nisben 15 000 sebesült van. Új csapatokat nem lehet előteremteni. Szalónkiból husz waggon hadianyagot indítottak unak Nisbe, majd négy sóval és két rizzsel rakott waggont Monasztrb.

Vesztét érzi Szerbia

Szófia, dec. 4.

A nisz bolgár követ kormányának küldött táviratában jelenti, hogy a Nisbe érkező háborús hírek igen leünlők és hogy kormánykörökben kezdik belátni a helyzet reménytelenségét.

HÁBORUNK AZ OROSZOKKAL.

Vezérkarunk jelentése

Nyugat galiciai és orosz-lengyel-oroszági arcvonalunkon általában tegnap is nyugalom volt. A múlt éjjel egy orosz támadást Wolb-

romtól északnyugatra visszavertünk. A Noworadomazkiól nyugatra fekvő területen és Lodznál a harcok kedvezően alakultak.

Przemysl előtt az oroszok utolsó kirohanásunk hatására alább tértlenül maradtak. Több ellenséges repülő eredménytelenül dobott le bombákat.

A Kárpátokban a hadműveletek még sincsenek befejezve.

Az a hír, amely csepstátnaknak Belgrádba való bevonulásáról szól, az északi hadiszíntéren kimondhatatlan örömet keltett.

Höfer vezérőrnagy.

Futnak az oroszok Zemlénből.

A Mszólaborc felé menekülő orosz csapatoknak nagyrésze túl van már a határon és még csak egy kisebb sereg részét áll bent, hogy a futást fedezze. Az Udva és a Laborc völgyében, ahol az áldozás lefolyt, mindenféle elhagyott orosz fegyverek, munició készletek és elhagyott fegyverek láthatók. Az erdőségeket kint a csendőrkörök egyre kornak csepattjuktól elszakadt orosz foglyokat, akik teljesen elcsigázott állapotban, félig megfagyva kóborolnak. Minden jel arra vall, hogy a zemlén orosz vereség katasztrófális volt és valószínű, hogy az oroszoknak csapataink győzelme alaposan elvette a kedvét hasonló halandoktól. Ma már azokban a községekben is, ahol még három-négy nap előtt félelem fogta el az embereket, teljesen helyreállt a nyugalom. Az elrongált távírvonalakat részben már helyreállították. A hemonnai állomáson ma egy négyszázhetven foglyot vívó vonat haladt keresztül. A foglyok közt volt két tiszt is.

Meghiusult orosz haditerv.

Berlin, dec. 4.

A Berliner Tageblatt „Meghiusult orosz haditerv” címmel cikket közölt, amelyből a következők részét közöljük: A legutóbbi orosz haditerv, a határon a előretörés a német-osztrák határ ellen Soldanól Krakóig, már most is meghiusultnak tekinthető és reméljük, mindörökké. Az első tervet Oroszország Franciország kényszerítő nyomása alatt úgy koncipiálta, hogy ellenállhatatlan támadás legyen Németország ellen, hogy ily módon legnagyobb erőt keletre vonja. Oroszország megígérte a terv keresztívítélését, de nem tartotta be. Gyorsan vonultatta fel ugyan milliók tömegét, hiszen teljesen békében már szállította hadcsapatát, de főerjét előbb nem Németország, hanem Ausztria és Magyarország ellen küldte, mert könnyű győzelmet remélt ellene. A régi, harcban nevelt duna monarchia seregei azonban úgy küzdöttek, mint történelmük leglényesebb korszakaiban. Négy havi birkózás után nem törték le. Állandóan fiatalodnak, gyorsodnak és dicsőséget dicsőségre, zsákmányt zsákmányra hajmognak.

HIREK A NYUGOTI HARCTÉRRŐL.

Német hadtest az oroszok hátában.

Róma, dec. 4.

Londonból jelentik: A Morning Post petrogradi levelezője táviratozza lapjának november 27-iki keltevel, hogy a Lodz mellett lefolyt harcok folyamán a németek egy helyen keresztültrétek az oroszok védelmi vonalát de ennek előnyét nem lehetett egészen kihasználniok a stratégiai helyzet miatt. Ugyilatszük, egy német hadtest az oroszok hátába került s ezért az előtte álló orosz csapatoknak új formációkat kellett felvenniök. Közül a tudósító, hogy azt az elterjedt hírt, hogy a németek egy hadtestét viszont az oroszok kerítették be és fogták el, nemcsak meg nem erősítették, de hivatalos helyről meg is cáfolták. A lodzi csata egyébként sokkal nagyobbnak mutatkozik, mint eleinte gondolni merték. A németek balezárnya, mely a Vízulára támaszkodik, pozíciót állandóan tartja és erősíti s az orosz vezérkar ama reménye, hogy a német jobbszárny vissza fog rövidesen vonulni, azért hiúsult meg, mert a németek Wislun felől idajkorán óriási megerősítést kaptak.

Az oroszok félnek a német inváziótól.

Pétervári, dec. 4.

A német flotta keleti tengeri hadművelettel Szentpétervárot élénk nyugtalanságot keltesnek. Kalandos hírek terjedtek el a városban, a hol lézasan dolgoznak az erődítések. A Nowoje Wremja felülvizsgálta, amelyben ezeket mondja: — Bizonyos, hogy rövid idő múlva a német hadiflotta a szállítóhajók egész tömegét küldi ellenük csapatokkal. Mielőtt még a hadügyminiszternek sikerülne a szükséges előkészületeket megtenni, a pomerániai gránátosok már a narvai kapun át győzelmesen nyomulnak Szentpétervár felé. Ezért óva intünk mindenkit, hogy a főváros közelében letelepedjék. Az állam kincseit Moszkvába, vagy Nizaj Nowgorodba kell elvinni, épp úgy az állami levéltárat is és mindazokat a kincseket, a melyekről nem akarjuk, hogy az ellenség prédájává essenek.

Reims pusztulása.

Milano, dec. 4.

A Gazette del Popolo párisi tudósítója jelenti: A harcierről érkezett hírek szerint Reims borzasztó helyzetben van. A német lövészárvok már 1500 méter távolságra közelítették meg a külvárost. A német tűzéréség ágyúzása egyetlen városrészt sem kímél meg. A városnak egykor mesésen gazdag szőlőipara talán mindenkorra el van pusztítva. Az eddigi anyagi kárt 340 millió frankra becsülik.

Ypern bombázása.

Páris, dec. 4.

Egy Iperni polgár vallomása szerint Ypera lövetése a németek által szakadallanul tart. A német repülőgépek naponta bombákat hajlítanak le a városba és ezáltal nagyobb károkat okoznak a városnak, mint a nehéz tűzéség. A vízvezeték teljesen megrognálták. A várost az utolsó lakosa is nem sokára elhagyja.

Német aviatikusok bombázták Lodzot

Berlin, dec. 4.

A „Morgenspost” jelenti Amsterdamban keresztül: Lodzról Varsóba érkezettek közlik, hogy német aviatikusok kétfőn tízezer bombát dobáltak le Lodzra, melyek mind felrobbantak s félelmetes pusztítást okoztak. Sok embert megöltek, sokat súlyosan megsebesítettek s a város egy részét lángokba borították.

AZ OROSZ-TÖRÖK HÁBORU.

A törökök átkelése a Suez-csatornán.

Róma, dec. 4.

Itteni Ispok jelentéssel szerint a török csapatok átvonulása a Suez-csatornára keresztül egyre tart. A törökök két helyen keltek át a csatornán. Az angolok erős csapatokkal tartják megszállva a csatorna mindkét kijáratát Szuesznél és Port Saidnál.

Ujabb török siker.

Konstantinápoly, dec. 4.

A főhadiszállás a következők közli: A Csoroczónában előrenyomuló csapatainak új sikerük volt. Csapataink megszállták a Csoroca-folyótól 20 kilométernyire keletre fekvő Ardanun városát.

Törökök Teherán előtt

Konstantinápoly, dec. 4.

Ideérkező, feltétlenül megbízható jelentés szerint, a török csapatok már allg ötven kilométernyire vannak Teherántól. A lakosság nagy örömmel csatlakozik hozzájuk és így a szent háborúra induló török csapatok száma egyre gyarapszik.

Az egyiptomi köztvélemény félrevezetése.

Berlin, dec. 4.

A Woll-ágyóknak jelenti: Semleges országokból érkező jelentések szerint az angolok Egyiptomba azzal izgatnak Németország ellen, hogy a török hadsereg egyiptomi Németország részére akarja lefoglalni. Felhatalmaztak annak közlésére, hogy ez a hírszélés teljesen esztelen kombináció.

Ellenséges hadihajók Szmirna előtt.

Bécs, dec. 4.

Konstantinápolyból jelentik: A Szmirnában megjelenő Kijölu című lap közli, hogy Szmirna magasságában ellenséges hadihajók jelentek meg. Szmirna és Vuria között ellenséges torpedónaszádok cirkálnak és tartartóztatják a gőzhajókat. Az amerikai lobogó alatt haladó Virginia gőzös, mely Merelánból Vuriába ment, szintén tartartóztatva egy francia torpedónaszád, melynek tűz legyveres matróza átküldte a Virginát. A gőzös fedélzetén volt Simonati Simion ozmán képviselő, akit a matrózok tartartóztatnak. Szmirna városát tökéletes védelmi állapotba helyezték és a kikötő előtt nehéz ágyúkat állítottak fel. Ha az ellenség csapatokat akarja a parta szállítani, nagy erődtésekkel találná szembe magát.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Dec. 5. Szombat. Róm. kath. Szilveszt. ap. Protestáns Szilveszt. ap. Görög orosz november 13. Ar. sz. János. Nap kel 7 óra 19. percek, nyugszik 4 óra 13 percek.

Időjárás. Az időjárásban lényeges változás nem várható. Sürgönyprognozis: Változás nem várható. Déli hőmérséklet + 2 fok C.

A háboru uzsorásai ellen. A rendőrségnek tudomására jutott, hogy egyes fűszerkereskedők egyes cikkek árát indokolatlanul felemelték úgy, hogy azok magasabb árért kaphatók mint Szegeden. Vonalkozik ez a figyelmeztetés más kereskedőkre is, akik például a pókrókok árát nagy felcsigázták, hogy azok Szegeden, 25 százalékkal olcsóbban kaphatók, mint itt. Nehogy a közönség indokolatlan hiúsorázása tovább tartson, és nehogy a kereskedők önmagukat magas büntetésnek, sőt esetleg elzárás büntetésnek kitégyék, figyelmezteti a rendőrszolgálat azokat, akiket illet, hogy ilyen eljárásról tartózkodjanak, mert most a figyelmeztetés után, miután már egy példás büntetés is előfordult, a megtorló eljárást megindulja.

Figyelmeztetés a lóalkuszoknak. Ismeretes, hogy a porosz királyi hadvezetőség közvetlenül a gazdáktól kíván venni lovat vasárnap s ezért kéri a cigányok és alku-szoknak a kitiltását a vásártérről. Ezenkívül figyelmezteti a lóalkuszokat, hogy vasárnap a lóvásáron meg ne jelenjenek, mert onnan a kirendelt közegek eltávolítják s amennyiben a tilalomra visszátérnek, a hatóság ellenük a legerősebb eljárást indítja meg.

Rendezik az új kórházakat. Lépünk mai számában már írtunk arról, hogy 200 sebesült érkezik ismét Makóra. Az új sebesülteket a polgári leányiskolában, a szegedi utcai állami elemi iskolában, továbbá a kereskedők együttesben helyezik el. Ma a két iskolából kirakták a butorokat és tanszereket és kórházaknak rendezték be. Hasonlóképp történt ez a kereskedők együttesben is. A kereskedők együttesnek tagjai, miután helyi-

gükel kórház céljaira engedték át, délután az Otthon-kávéház helyiségében jönnek össze.

— Uj ápolónői tanfolyam. Tekintettel arra, hogy az újonnan megnyitandó sebesült kórház részére új, szakértő ápolónőkre van szükség, Süsz Ferenc dr. tb. főorvos újabb ápolónői tanfolyamot rendez, melyre jelentkezni lehet december 8-ig minden nap a Dmke internátusban, bármely időszakban.

— Szegeddel lehet telefonon beszélni. A hadállapot óta a kormány erősen korlátozta az interurbán telefont. Budapesti, de még Szegeddel sem beszélhetünk. E megkorlátozást most annyiban egyszerűítették, hogy Csanádvármegye községgel Szegeddel és Araddal beszélhetnek.

— Talált tárgyak a rendőrségen. A rendőrségnek egy gardárian tálcaját, egy bőrtáskát és egy szatyrot őriznek gardárianul, melyeket igazolt tulajdonosunk a hivatalos órák alatt átvett.

— Felhívás a polgárorshöz. A vasárnapi lóvásár ellenőrzéséhez 20 polgárorshöz közreműködésére van szükség, miért is akik ennek teljesítésére vállalkoznak, azok f. hó 5-én, szombaton délután 5 órakor a parancsnoki szobában jelenjenek meg, ugyanakkor a helyi vásár ellenőrzéséhez ajánkozó polgárorshoz is jelenjenek meg, amikor is a szükséges utasításokat megkapják.

— A lötenyészők figyelmébe. Makó város rendőrségphálya fi gyekmezett a lóvásáronosokat, hogy a vasárnapi lóvásárra lovalkat a nevelőre kiállított marhalovallal együtt személyesen vezessék elő, mivel a hadvezetőség kizárólag a tenyészőktől szándékozik vásárolni és azok, kik a hatóság előtt mint nem lóartók ismeretesek, azok az ily marhalovall dacára is a vásártérrel tiltóvolttatnak.

— Megszűnt állathelyesség. Páspöktele közeg területén a sertés-vezés megszűnt, miért is a hatóság a zárlatot feloldotta.

— Aranyat — vasért. A rendőrség meggyőződést szerzett arról, hogy az Augustia gyorssegély alap által kibocsátott vasgyűrűk Makón Halász Ábrahám gépraktárosnál kaphatók, ahol azokat aranyneműként lehet becserelelni, esetleg készpénzért is vásárolhatók. Minthogy a gyűrűk becsereléséből származó jövedelem teljes összességéből a hadbavonultak javára lesz fordítva. A közönség figyelmét ezen körülményre felhívjuk. Rendőrség.

Belgrád bevétele.

Magyar zászló és himnusz Belgrádban.

Zimony, dec. 4.

Belgrád ostromát hétfő óta nehéz ütegeink vették át. A szerbek tüésége, amely az Avala hegységen volt felállítva, rövid idő múlva teljesen megsemmisült a nehéz ágyúk ellenállhatatlan tüze alatt. Lassankint elhallgattak az ellenséges ágyúk. Szórdán hajnalban már megkezdődhetett a gyalogság általános előnyomulása. Obrenovac mellett keményen ellentálltak a szerbek, de hasztalan, mert viszont a Duná és a Száván sűrű rajokban vonultak át új csapatok. Az a néhány száz szerb katona, akik Bezsanija és Szurosin között a parti mocsarakban ásták el magukat, kénytelenek voltak gyors iramban hátrálni.

A mi katonáink szórdán kora hajnalban gyülekeztek a zimonyi hídfő körül. A zimony-belgrádi hid tudvalevőleg nem rongálódott meg annyira, hogy gyalogközlekedésre használható ne lenne és így történt, hogy mikor a Dunán és a Száván vízjárművek oszpatosan vitték át katonáinkat, egész zászlóaljaink tödntak a hidra és harci lendülettel vetették magukat a tulsó partra. Azt a gyöngébb szerb csapatot, amely ezt a mindent elsodró erejű betódulást fel akarta tartóztatni, egyszerűen félretolták a mi seregeink.

A katonák a harci modor lábában égve, kipirult orcával, frenetikus éljenzés közben nyomultak előre. A lelkesedés töfőfokát érte, mikor a csapat éle Belgrád földjére ért. Keszner Pál közlegény előrohant és Hajdu Béla honvédtizedesnek kezébe nyomott egy magyar nemzetiszínű zászlót, amellyel a tizedos a belgrádi vár fokára futott. Itt az egész csapat egelverő lelkesedése mellett tüzte ki a zászlót. A katonák sirva borultak egymás nyakába. A tisztok egymást csókolták örömlükben. A győzelem részesege a hónapok óta visszatartott türelmetlenség robbanó energiájával tört ki.

— Eljen Nándorfehérvár! — kiáltották a tisztok, sapkájukat lengtetve és az egész csapat ismételte: Eljen Nándorfehérvár!

A konak előtt kezdtek összegyülekezni a magyar csapatok. A Terazián, a Moszkva szállóban csak magyar smót lehetett hallani. Emberek, akik sem békeidőben, sem a mozgósítás óta nem találkoztak egymással, mint békeszerető testvérek, a boldogságtól túladáztak, énekeltek. Mikor a Himnusz áhítatos melódiája először esondult fel, katonáink levelették a sapkájukat, sokan letérdeltek, mások sirva fakadtak.

Most, Nándorfehérvár bevétele után megállapítható, hogy négyhónapos ostromunk csak jelentéktelen pusztítást vitt véghez Belgrád városában. Itt-ott néhány középületen nagyobb lukakat vágott ágyúink tüze, de arról beszélni, hogy a szerbek szerencsétlen fővárosa romokban hever, egyáltalán nem lehet. A magánházak majdnem kivétel nélkül épak és lakhatók. Csapataink parancsnoksága természetesen nyomban megtett minden intézkedést a város katonai védelmére. Belgrád határára ma már a mi patrulaink járnak, a középületeket a mi katonáink őrzik és mindent, ami a polgári élettel függ össze, a mi hadseregünk irányít.

Magyar katonák karácsonya.

Hívják meg a polgárok a sebesülteket.

Az idős, zimankos téli tájon, véres, sebes, utakon és mezőkön, vagy a kórházakban találja majd a békességes, boldog karácsony este sok százezer magyar véránket. Apák, kik máskor ezen az estén boldogan vittek apró gyermeküket a karácsonyra alá, kint loznak dideregni a havas éjszakában, ottkontalan nekéz harci sorban. Finék, akik erre az estére messzi földokról sokszor hosszú idők után haza szaladtak, hogy könnyes szemmel csókolhassák meg az anyjuk kezét, sz idős fedezékekben hasaiva legyverőkre hajolnak.

Sok-sok százezer magyar házbán az idős nem állha a családi fészek karácsonytája alá a család sja, lin, nekik a fenyők havas galyai lólé tizes csillagokat állat a gránát és a shrapnell. Akik

pedig a kórházakban fekszenek, azoknak minden bizonyal a társadalom igyekszik némileg pótolni azt az örömet, mit a karácsony nyújtott otthon. A magyar társadalom karácsonyi emlékekkel fog kedvekedni a hadvezetőség szives engedélyével a harctéren közdőknek és ezzel kapcsolatban ki kellene eszközölni a hadvezetőség-től azt, hogy a kórházakban levő s már lábadozó beleg katonák a karácsonyi ünnepeket megelátogathassanak egyes családokat, hogy így mégis családi körben töltessék el a szent estét és a nagy ünnepszapot.

Makó város polgárai közül sokan lennének, akik s napon szivesen látnának körükben egy egy sebesült hőst, aki karácsony éjlelén, a szerzetel szent ünnepe véük töltésé el sz idős a karácsonya alatt messzinek el, hogyan ontották vérüket a szent kezéért.

A város polgárságához fordulnak tehát: kérje meg a hadvezetőséget, adjon erre engedélyt a sebesülteknek. Emlékeztetesebb napja állha lenne ennél a sebesült katonáknak.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei. (666)

88. fejezet. Az agg vőlegény.

Amint hírért veszi, hogy hozzák már a banditákat, rögtön lóra kap, elejbéjük lovagol, hős csapattásk élére áll a nagy diadalral fogja behozni a zsávjnyokat. Ez lesz egyike a legeresebb sikereinek. A város várt híradás azonban nem jött.

— Oh, az a Tardemo, bosszarkodott magában a rendőrfőnök. Ő maga áhítazza az egész dicsőséget, azért nem izen semmit. Am az est is leszálit a még mindig semmi hír.

A banditákat nem hozzák. A dolog úgy történt, hogy a rendőrtanácsos szándékosan késeit. Nem akart még világgossal visszatérni, nehogy lássák, hogy üres kézzel jönnek. A nép képs lett volna őket ezért iszulálni.

Er okból az éj védelme alatt, mintegy lopva jöttek a városba. Bombinál még a hivatalban volt. A rendőrtanácsos arcát meg látva, nem is kérdezett semmit. Már elég tudott így is. Most már mindennek vége. Mio caro, szolt kesserű gunnyal, cionagolha uk.

Azzal távozott. A következő napon rettenetes feltordulás keletkezett. E szörnyű kudarc következtében a miniszterelnök, belügyminiszter, rendőrfőnök és a többi rendőr tisztviselők mind beadták lemondásukat. Ez erkölcsi köteleességük volt, mert a felháborodott közvélemény bünbakokat követelt. A banditák meg, kik elégsz uraknak öltözve, mind a városban voltak, kezüket dörzsölték. Az új vezér igazán urrá tette őket.

89. fejezet. A nagy művész.

Del-Monte gróf dolgozószobájának egyik zádllyéjében áll a nagyagyal egymásra veie lábszárait.

Előtte illedelmes tartással áll egy fiatal ur, kinek feje és egész külseje rögtön elárulja a művészt. Signor Cambis, kezdé a gróf.

— Őt mint Róma legelső rajzolóját ajánlották nekem. De tud-e festeni is? — Ős igen. — Annál jobb, legalább ösre bizhatok mindezt, amit itt létesíteni óhajtok.

Bolondja vagyok a freskóknak. A nagy fogadó termet s a lovagtermet ilyenekkel szeretném díszíttetni.

De erről majd később. — En egyelőre rajzgyűjteményemet szeretném kiegészíteni.

Vállalkoznék ön erre? — Miért ne, ebből élek. Ne vegye bizalmatlanságnak annál kevésbbé srtítségem, de én még nem láttam az ön képeit, illeóleg rajzait.

— Oh kérem, ezen könnyen segíthetnek, gróf ur. Véletlenül éppen van nálam egy rajz.

(Folyt. köv.)

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting” Diesel motorok Szivőgáz és benzínmotorok. Oséplőgarbiturák benzín- és nyersolajlokomobillal, Benzines magánjárók. Meglepd újdonság! Nyersolajmotorok keresztfejvezetéssel. Bellért Ignác és Társa mérnökiroda Budapest, V. Koháry-utca 4. szám. Saját árdakóban körjenl jtalanni árajánlatot Legmosszebbmesező jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Figyelem!!

Az Augustia-alap gyorssegély, Makó és vidéke részére hozzám küldte a

vas-gyűrűket

becserelés céljából. Aki ilyent cserélni vagy vásárolni óhajt, mindennap eszközölheti. Kivánatra választás végett házhoz is elküldöm.

Vidékre több darabot csere vett elküldök.

Halász Á. Kossuth-utca 11. sz.

Herés árpa szalma, polyva

kazalonként és ölenként eladó közel a városhoz IRITZ MIKSÁNÁL

Állítsa meg

a rikkancsot és
kérjen tőle egy
„Makói Független Ujság“-
ot, megtalálja
benne amire szük-
ségsége van.

Egy teljesen jó karban levő

transzmisszió

„Makói Független Ujság“
nyomdájában eladó. :-:

Ha sikeresen akar hirdetni, hirdessen

A „MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG“-ba.**A HÁBORU**

fejleményeire ugyiszólván minden ember kíváncsi és meg-
kettőzött szorgalommal olvassa azoknak a napilapoknak
híradásait, amelyről meg van győződve, hogy legjobb ér-
tesülései vannak. — Ma már — kevés kivétellel — minden

MAKÓI

ember csakis olyan ujságot olvas, amelyből világosan látja,
hogy az a lap az ő szószólója is és az ő érzelmeivel egybe-
vág. Így nemhogy Makón, de vidéken sem nagyon sok

FÜGGETLEN

érzelmű ember van, akinek már kora reggel az asztalán ne-
volna a „Makói Független Ujság“ az napi száma újabbnál-
újabb hírekkel telve. — Ha pedig valakinek valami eladni,
venni vagy haszonbérbe adni valója van, ezen közkedvelt

UJSÁG

meghozza a kívánt eredményt, mert olcsóságánál és meg-
bizhatóságánál fogva Csanádvármegye legelterjedtebb napi-
lapjai között foglal helyet. — Egyszeri hirdetés minden-
kit meggyőz az elmaradhatatlan biztos siker felől. 0 0
Szerkesztőség és kiadóhivatal Széchenyi-tér 2 sz.

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM

készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIAKKAL
a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint.
Egy üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül

POPPER GYULA

drogériájában, Makó, (Fötér.)

Kapható következő fajokban:

Absinth	Kávé
Allasch kőmény	Maraschline
Angol keserű	Meggy
Anisette	Monta
Ananász	Narancs
Cacao barna	Őszi barack
Chartreuse	Rosztopcsin
Csészárkörte zöld	Rózsa
Curaso	Vanilla
Kajszin	

Miután kiadóhivatalunk elhatározta, hogy mindazoknak arc-
képeit, — akik a harctéren ontják véréket e nehéz meg-
próbáltatások idején — albumban örökíti meg, felhívjuk
mindazokat, akik egy ilyen diszes albumban akarják látni
hozzátartozóik hü arcképét, azoknak fényképeit minél előbb
szerkesztőségünkbe behozni sziveskedjenek, úgy hogy

HŐSEINK**NAGY****ARCKÉP-CSARNOKA**

mentől előbb kiadható legyen. Tehát mindenki, aki egy ilyen
arckép birtokában van, legyen az férj, apa, fiu, testvér,
vagy rokon, — siessen beadni fényképét és segítsen ben-
nünket ezen nemes cél elérésében. Befizetés az albumban
való megjelenésre 1 korona, egy ilyen diszes kiállítású al-
bum az összes helybeli és csanádmegyei hősök arcképével
1 korona és ezen képekről 20 drb. levelező-lap szintén 1
korona, amit részben az album előállítására, részben a vö-
rös-kereszt egyesület javára fordítunk. Kiadóhivatalunk célja
nem nyereség vágy, éppen ezért egy helybeli és csanádme-
gyei hősnak sem szabad hiányozni e diszes arckép-albumból.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsasajtóján, Makón.